

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/223/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313218273
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313218273.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a. s., Olejkárska 1, Bratislava, zastúpený advokátom: JUDr. Vladimír Kán, Námestie M. Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: W. Q., bytom A. XXX/XX, M., t.č na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou: S. T., zamestnankyňa Okresného súdu Galanta, o zaplatenie 50,50 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 30C/357/2013-28 zo dňa 31. januára 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi sa **n e p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal od odporcu zaplatenia sumy 50,50 eur zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 760 Obč. zák., § 8 ods. 5, 6 zákona č. 514/2009 Z.z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov, § 16 ods. 4 písm. c), d), f), § 100 ods. 1, 101, 108 Obč. zák. vecne odôvodnil tým, že ide o premlčanie práva z prepravy - nárok dopravcu na cestovné a na prirážku, ktoré právo sa premlčí v jednoročnej premlčacej dobe a táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa mohlo právo vykonať (uplatniť) po prvý raz podaním návrhu na súde. V danom prípade právo z prepravy bolo možné uplatniť prvý raz dňa 02.06.2011 a jednoročná premlčacia doba uplynula 04.06.2012 a preto navrhovateľ svoje právo na zaplatenie sumy 50,50 eur voči odporcovi uplatnil na súde podľa prezenčnej pečiatky dňa 17.07.2013, teda po uplynutí premlčacej doby. Na základe toho súd návrh zamietol, keďže vznesenú námietku premlčania zo strany opatrovníčky odporcu, na ktorú bol povinný prihliadnuť považoval za dôvodnú. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi, ktorý má vo veci plný úspech nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože mu v súvislosti s týmto konaním žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom advokáta odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Navrhovateľ namietal, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie zákona a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Navrhovateľ odôvodnil svoje odvolanie tým, že nakoľko sa odporca na výzvu revízora dňa 21.02.2012 na linke MHD č. 11 nepreukázal platným cestovným lístkom, alebo iným platným cestovným dokladom, je povinný v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave zaplatiť navrhovateľovi cestovné 0,50 eur a úhradu 50 eur, pretože táto povinnosť mu vznikla v zmysle §

12 ods. 2 písm. b) a § 14 ods. 1 písm. d) a § 17 ods. 2 zák. č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom medzi práva z prepravy podľa § 760 Obč. zák. nepatrí. Poukázal na to, že zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu na zaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka a preto bolo povinnosťou súdu na danú právnu vec aplikovať ustanovenie § 101 Obč. zák. o všeobecnej premlčacej dobe. Poukázal tiež na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011.

Opatrovníčka odporcu odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom na súde prvého stupňa dňa 17.07.2013 domáhal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť mu cestovné v sume 0,50 eur a úhradu 50 eur pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom a náhradu trov konania v sume 16,50 eur a trov právneho zastúpenia 87,88 eur za to, že odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka. Z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 01.06.2011 vyplýva, že dňa 01.06.2011 bolo v čase o 05.57 hod. na linke zistené, že cestujúci - odporca cestoval bez platného cestovného lístka za čo má zaplatiť postih 50 eur a cestovné 0,50 eur ktoré odmietol zaplatiť za porušenie NPP a tarify MHD.

Občiansky zákonník upravuje prepravné zmluvy (zmluvy o preprave osôb a zmluvy o preprave nákladu) v § 760 až 773. Úprava prepravných zmlúv v Občianskom zákonníku je veľmi stručná a obsahuje iba základné pravidlá, ktoré platia pri prepravných zmluvách. Vzhľadom na väčšie množstvo rôznorodých spôsobov dopravy (železničná, cestná, vodná, mestská atď.), ktoré si vyžadujú svoje špecifické úpravy, nebolo ani možné všetky otázky týkajúce sa právnej úpravy upraviť v Občianskom zákonníku podrobnejšie. Preto § 772 ustanovuje, že podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy ustanovujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (Komentár k Občianskemu zákonníku).

Podľa § 760 Obč. zák. zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Citované ustanovenie nepriamo vymedzuje pojem zmluva o preprave osôb tým, že ustanovuje základné práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká

cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Z tohto ustanovenia vyplývajú aj pojmové znaky zmluvy o preprave osôb. Ide o zmluvu uzavretú medzi dvoma účastníkmi, t.j. medzi cestujúcim, ktorého treba dopraviť na miesto určenia a dopravcom, ktorý má povinnosť cestujúceho dopraviť na miesto určenia včas a riadne.

Doprava osoby na miesto určenia sa uskutočňuje určeným dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil, za odplatu (cestovné). Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevymedzuje. Ide teda o zmluvu neformálnu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, letenky, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré si vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných predpisov. Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 Obč. zák. Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že tým, že cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydaného v zmysle zákona č. 164/1996 Z.z. Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

V danom prípade právne závery súdu prvého stupňa zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu. Správny je aj záver súdu prvého stupňa o premlčaní. Navrhovateľ totiž predmetným návrhom uplatňoval cestovné a nezaplatenú úhradu (pokutu), splatnú dňom porušenia povinnosti cestujúceho mať zakúpený lístok, t.j. dňom 21.02.2012, v zmysle § 12 ods. 4, § 14 ods. 3 zákona č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a čl. 6 bod 3 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydaného v zmysle zákona č. 164/1996 Zb. o dráhach v znení neskorších predpisov Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole.

Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 Obč. zák., podľa ktorého ustanovenia jej dĺžka je jeden rok. Nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu podľa prezenčnej pečiatky až dňa 20.08.2013, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby. Námiетка navrhovateľa v odvolaní ohľadom premlčania, keď mal za to, že keďže zákon č. 169/1996 Z.z. o cestnej doprave nemá osobitnú úpravu premlčania, je namieste použiť § 101 Obč. zák., a v danom prípade premlčanie práva posudzovať vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, nie je dôvodná. Právo na zaplatenie cestovného a úhrady má rovnaký právny základ, a to porušenie podmienok zmluvy o preprave, pričom práva z prepravy sa podľa § 108 Obč. zák. premlčujú v jednoročnej premlčacej dobe. Nie je preto žiaden rozumný dôvod posudzovať podmienky premlčania uplatneného nároku inak, než v zmysle ust. § 108 Obč. zák. Pokiaľ sa navrhovateľ odvolával vo svojom odvolaní na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 15Co 67/2011, či sp. zn. 14Co 216/2011, so závermi v nich prezentovanými v otázke premlčania sa odvolací súd nestotožnil; predmetné rozhodnutia nie sú pre rozhodovanie iných odvolacích senátov právne záväzné. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na iné rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, vychádzajúce z právneho záveru o premlčaní podľa § 108 Obč. zákonníka, a to napr. sp. zn. 2Co/389/2013, sp. zn. 3Co/96/2013, sp. zn. 5Co/399/2013, sp. zn. 9Co/396/2013. V danom prípade opatrovníčka odporcu namietala premlčanie uplatneného nároku navrhovateľom, ako vyplýva zo spisu. Odôvodnene vznesená námietka premlčania má za následok už bez ďalšieho zamietnutie návrhu veriteľa. Odôvodnene vznesená námietka premlčania sa stala skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal.

Odvolací súd preto podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.